

REUSKAL ORÍA

IGANDEAN ZARAUTZEN

Lenengo Andereño idazle batzarra

Auxe ere lanbide modua dek ba. Jenhea asperteko (isperringi irakurlea batez ere), gai bateri bi edo iru egunean ematea bezelakorik ez dala jakin, eta ala ere "motellak, au dek alia" esateko bide eman bear.

Ez dakizute, ez, zerbeza prexkua edanaz kafean lasai-lasai egon, eta illunabarrean, "goma" tartean, Abenida'ko legarrak zapaldiaz ibilli ondoren, aparia irabazi duana beze-laxe etxeratzen zeratenok, emen atze illum batean, eguzkiaren beroa gutxi balitz bezela, makina deabruoen "kalefazioa"kin, izerdia larruxulo guzietatik Artikutza'ko ura bañio ugarigo darigula, alde batetik irakurlea aspertu, ta bestetik, sutu ta pixtu nai ditudan andereñoekin, itxura txarrean gelditzeako tankeran, lanean aritzeta.

Irakurle, barksa zaidazu, ongi dakit gaurko burua ikusi bezin laxter "au etzaiguk Zarautz'ik intongo" esan dezula, bafia entzun, arren.

Zarautz'ko izlariak, an bildutakoai esan zizkien doai guziak ditu emakumeak, zuk uste ezkadezu ere. Bafia baditu an azaldu etziran bestezer batzuek, zeorrak dakizun beze-laxe.

Jakin-naia, ikusi bearra, sartu bearra, "kuixidadea" itz batean, deabruak emakumeentzat neurri-neurrian egindako atorrera dezu. Ezagutu izan ditut nik "polizia sekreta" koak izateko aukera-aukerako emakumeak. Auzokoak lapikoan zer sar-tzen zuten, noiz etxeratzen ziran, tun ibilli, zer egin, zein agurtu, nola begiratu, noiz oieratu, nola, zenbat arkakuso il, eta gafiera beren ixil-kontu guziak, ixilkontu guziak ten-tzun deitezte? zekizkian batek txundi-tuta euki izan nau bein bañio gei-gotan. Ez nuan nik, donostiarra izanik, arek ezagutzen etzuanik ezagutzen, eta bera etzan donostiarra: nik ezagutzen ez nituan guzien berri etxe-koak bañio obeto zekian berri. Ura Donostiko Udaletxean balego, ez genuke "padroño" betezten lanik izango! Arrapatzan duanak, urren-go eleziotarako a zer laguntzalea! Agencia Dun berealako batean zapalduko luke, "Agencia Tuntun" edo orrelako bat jarriko balu! Ura "allaja"!

Jainkoak barksa, emakume guziak orrelakoak diranik esatea ez det pen-tsatu ere.

Ala ere, geienak "maxiatzalle" xamarrak oi dira, ta agindutakoa beteko ez banu... jango ninduteke... ta arrazoiakin.

Ortik nabaitu nere estuasun eta larriak. Benetan larrí ta estu nabil. Naiago nuke William'en gibela banu. Igandeak ateratako argazkia, ostiralek oraindik etxeen eukiko du ba.

LUZEAR

¿Biyoizez da Mingómez?

Nere eginbearra, idazki lantxo bat antolatzea zan, ta baita antolatu ere.

Bukatu det, zera...

Bai, ¿e? Eta gogoz egin al dezu?

¿Zer? Orrenbeste idazki argitar-eman ditut nere bizian, ("nere bi-zian") esan ezkerro naizen bañio askoz ere zarragoa ematen dut) gogo-bizi, esera zuzen eta sugarra dario-tela, (nundik? A! ori jakin nai det) alde guzietatik.

Bai sugarra dario-tela alde guzietatik. Au bukatu bañio len ondo egin dut galderzia.

Sugarra daramate nere itzak, euskal guzetasuna oker-antzetik ater-antean deadar egin oit dutenian, nere itzak aurrera botata agertu al lehen lotzapeidea bere begin au-rean jarriaz, eta, nere iritzian, be-re ibillera okerrari ifioiz begiratu-letzian bezela begiratua, bein bañio gei-gotan negar-malkoak ixuri arteriao, (o zer naigabea!). Sugarra daramate nere itzak euskeraren zoritzarra ezagututa, bere onaren alde nere almen guziaz eskefi oit diz-kotenean, gure aurrekoen oitura eta zaletasuna eredutzat agertuaz, zar ta gazte, gizon ta emakume guziez dei samur gogotsua egin oit dientenian. Sugarra daramate nere itzak nere begiko adiskidea aldentzeko ga-raian, par-gozo jario, Agur adiski-

de!, esaten diotenian. Sugarra daramate nere itzak euskal jai antolaketa goratu, "olerki jaia" goratu, eta "emakumien euskerari maite-agurra" goratu ta txalotu oit dutenian. Sugarra, lampide gogorrak menderatuta, euskozale dan izperrini berriari nere laguntza eskeintzean. Eta sugarra "Euskal Orria" au izan leiken onurakorrena dela aitortzen dedantean.

Nere lagunaren galderak ixilduta itzi nau.

Beriala etorri zait burura, egia dala gure esaeretan, besteren sua bañio, geren apaitasuna geiago bilatzen dugula asko-askotan.

Euskal guzetasunari erazotzean, gai berri bat, ifior erabiliz ez duan gai baten atzetzik nabilera, gai berri onen zuenztzaile bañio, nere itxura ona naiago dutela, ta bitartean sugarra! euskeraren zoria, arerio artetik azkatu nai dutenian, nerori naizela, bein oso ederki "Luzean"ek esan zuan bezela: "Va desapareciendo el euskera por todas partes y es menester conservarlo de alguna manera" esaten duten dietakoa! ta bitartean sugarra! nere adiskideari agur maitekorra egitean, begietatik izkutatu arteriako agurra izaten dela geienaz ere ita bitartean sugarra! izperringi berriari zoriona opa diotenean, nere lantxo bat argitaldu gabe gelditzea naikoa dela, izperringi berria baztartzeraiko asarea nere biotzean sortzeko ta bitartean sugarra!

Zenbat aldiz "Eskumuñak" esaten degu itxuraz, zenbat aldiz "¡samin agurra!" ematen diogu atsekabe arkitzen dan gure lagunari... biyotzez ala mingabe? Ona nere galdera emen. Zurikeria, itxura, axeri asko, ta jateko onak ez diran asko gizar-tean: maltzurkeri ontaz itz egin bearra daukat urengo batian.

Esatia ondo dago bestien ikaspi-derako bada ere, bifi esan ta egin-ez, gizarte txarra.

"Euskal-Erriaren-Alde" illerokoan galdera auxe egin zan: Ia noletan ondonia erabili leizken 2.000.000 laur-leko euskeraren alde.

—Ik! ez al du! bidali bear ire iritzia? —esan nion bat!

—Nik esan bear nuana esana zioz, bafia ala ere ixilik ez gelditzeagatik, zeredozer esango dia!

Zeredozer esango zuan noski.

Eta nik galdetuko nion orduan: —Ta gogoz egin aldeka?

TEGE

Lezo

LAGUN BATEKIN IZKETAN

—Erri guztian zer berri zabaldutu dan jakin aldeka?

—Zer berri dek ori?

—Piperra ezkontzen dala... Oz-piña'kin.

—Bai, jakin diat...!

—Lengo asteak, Bergara'ko Euskal egunari laguntzeko egiten nuan deia gogoan al daukak?

—Ortarako deirik egin badek ere etzakiat befeipin nik...

—Bapo zegok. Berri zire, kanpo-koak etxeak, eta etxe-koak kanpoan izango gaituk sarritan. Ori dek, apur bat ere ajolik ez izatea. Piperra ta Oz-piña, ezkontzen dirala noletan ja-kin dek?

—Esan, egin diratela koz. Ik, esan badiraken, Euskal eguna badegula auren, onezkerro irrixtatu zitzaidak laurlekoren bat, praktik.

—Esan izan baniken diok, ajola-kabe orrek! —Ez al un, nere lengo asteko idazkitxoa irakurri?

—Lenagore esan diat, nik eztak-tala, ire dei orren berri ezertzoe ere.

—Ba jakintzak, eta gogoan eduki zak orain berritzen diaten dei au. Bergara'n diagu auten Euskal eguna, eta an egingo dan aur ta Euskal jaiari lagun egiteko ta Lezotarrak, besteak bezela euskaldunak geran ezkerro, deritzaidak txindi edo diru-pixka bat, eman genezakela. Danak ez zidatzek entzun gor-egin, eta jau-renra aizela lotsatu ez egiteatik, iku-

Colegio Jesuitas

DURANGO

Primeros estudios para el Sacerdocio y a la vez Preparatoria y Bachillerato. (Resultado del último curso, 51 por 100 sobresalientes). Curso: 1.º de septiembre hasta 30 de junio.

si ditzak, ire aurretek datozen izen abek: Zapiain'dar Anastaxio, 2'00 laur-leko; Garbizu'tar Daniel, "Iruzu-bi"k, 2'00 laur-leko; Garbizu'tar Tomas, "Tege"k, 2'00 laur-leko; Irastorza'tar Jose Agustin'ek, 1'00 laur-leko; X'ek, 1'00 laur-leko. Guztira, 8 laur-leko.

—Ez dit geio jakin nai. Datorren asterako zapel bat bete diru, bilden-diko diat emen edo an, eta orduan esango nauk euskalduna naizen edo ez.

—Ori egiten ez badek "gallego". Datorren asteko osteguna bitartean, beta badek. Agur.

ANASTAXIO

Mutrikua

Itziar'ko bidezkundeatzaz zerbait. Bidezkunde edo peregrinazio onetzaz zerbait itz egin bearri gera. Aintz gauz entzuten ditugu ezin gera ixilik egon. Ez dala peregrinaziorik egingo! ari dira alderdi guztieta esaten, gaztedia, ain bero zegon gaztedia, oztutzen dijuela badirudi esan litekela.

Eta asteroko "Argia"k gure itxia esku digute ta guk ¿zer esan? alderdi guztieta datorkiguz berri pozgarri ta alaiak, Luisar idazleenak; esan genezake berrogeta geiago Euskal idazle Luisarrak izango gera Itziar'en bilduko geranak. Au bakarrak naikoa da. Luisar gazte-dieren artean arkitzen dan gar biiza oldoztutzeo. Beragatik nai ta naielko gauza da bidezkunde au egita bestela nola ase gure biotzeten sortu dan egarri bizia, gure anal Luisarrak ezagututzeo! Garai txarrik ez dago! — "Jai Eratzaleak"! gu gudarri zintzo ta apalak bezela prest gaudez noiz nai; kifiala txiki bat naikua degu ultzatutzeo; ongi dakigu traba aundiak, jarri zaizkiola "Jai Eratzalea" i bafian zenbat eta eragozpen aundiago zenbat eta tra-ba aundiago orduan ta garaipen aundiago izan oia da, beraz ori orre-lla izanik nor gelditu lanari bizkarra altzatuta?

Entzun degu Urrillaren bigarren igandearen egingo dala bañio orduan ere egun motxa dala ta... —Zer da egun motxa! — Ez altzatez gogora-tzen Loiolan orain dala urte batzuk nola egintzan batzar aundi bat? Ba-da urrillaren amarra zan orduan; zapi milla Luisar bildu gifian an; beraz nola esan orain garai txarra ta egun motxa dagola Urriko illean.

Eldu da anal Luisarrak gure ke-mena ta sinismena agerteko garaia ta gure naia dala ta beste gabe egin bear degu jai aundi au. Aloia mendira etorri zan Ama maite onen au-rean auzpezu bear gera Luisar guztiok batezere Luisar idazleak berre bear gera gure lantxua aurrera eramateko: erantzun "Argia"k dion galderari ta jakin dezateila guztiak gure iritzia. "Sursum corda" "Gora biotzak". Autzi etorri litzekin traba guztiak garatu eragozpen guztiak eta Itziarera guztiok; len biozagi-ko ta kementzua ekin daiogun lanari ta lanaren ondoren dator ga-raipen ta atsedena.

Betor lenbailen egun zoragarri ori, benetan egun zoragarria nere anai diran Luisar euskaldunak besar-akututzeo eguna.

Bukatzera nijuakizu, irakurle, ta beste bat arte Goiko Jaunak nai ba-du.

ITXAS-AURRE

Soraluze

Bergara'ko euzkel egunetarako na-baitzen da bizitasun apur bat. Ez patadantzariak, eguna zenbat eta urrerago ainbat alegin geyago ipin-tzen dute dantzak ikasten. Ez dira asarre eurak. Azterketa edo esam-fietarako umeak berdin, zer pozik diran eurak!

Jai oyetan bear dan dirutza aundiari laguntzeko erri guzietan lez gu-riar be irikita da arpidea edo suz-krizifioa. Orain arte batu dira laur-leko batzuk bafia askoz be geyago batuko dan ustea dogu gaferako egunetan. Lenago esan genduan lez, bi errail al dabenak bi, eta gutxiago al izan ezkerro, gutxiago, baña zer-bait.

Euzkel egunean 7'an ospatuko dan baxkari aundira ifior juan nai da-dau jakin beza bertarako txartelak erri onetakoentzat Alberdi'tar An-

VIDA RELIGIOSA

VIERNES 29 DE AGOSTO

Santos de hoy:

La Degollación de San Juan Bautista.—Ss. Ipacio, ob., Andrés, pb., Cándida, vg., Sabina, Niceas, Pablo, mrs.; Adolfo, ob.; Mederico, pb.; Eutimo, Basila.

Santos de mañana:

Nuestra Señora Salud de los Enfermos.—Ss. Rosa de Lima, vg.; Félix, pb.; Adaucto, Gaudencia, vg., mes; Bononio, ab.; Pamaquio, pb.; Bonifacio, Tecla.

DECOLLACION DE SAN JUAN BAUTISTA

Habiendo ya celebrado el 24 de Junio el alegre advenimiento de San Juan Bautista a este mundo, la Iglesia honra hoy su glorioso nacimiento para el cielo, siendo el único Santo de quien se celebra el día del natalicio, como no se exceptue al Señor y a la Virgen santísima. Por lo demás, San Juan ocupa en el culto de la Iglesia el puesto 1.º des-pués de los Angeles.

Juan el Precursor, que había pasado 30 años en el desierto, en donde había florecido al modo que la palmera y crecido como el cedro del Líbano, tuvo entereza para reprender a Herodes su escandalosa e ilegitima unión con Herodías, su cu-

piada, viviendo como vivía aún su esposo Filipo. No debes tener la mujer de tu hermano, decíale Juan. Herodias hizo al fin que Herodes le hiciera encarcelar y se valió de una ocasión inesperada para lograr por medio de su hija Salomé la cabeza del Santo, que tan enojosa resultaba para su criminal pasión.

San Juan completa hoy su misión, afiadiendo al testimonio que de Cristo diera al bautizarle, el de su propio martirio. Fue muerto por la fies-ta de Pascua, un año antes que Jesús; pero se celebra el aniversario el día en que su venerable ca-beza fué hallada en Emesa (Siria), el año de 453. Autores antiguos cuentan que, cierto día invernal en que Salomé danzaba sobre un río helado, arpóse de repente el hielo cortando la cabeza de la impúdica danzarina.

PARROQUIA DE SANTA MARÍA
Solemne Novena Reparadora de los Viernes de Verano.

Esta Novena de desagravio que comenzó el día 18 de Julio en la parroquia de Santa María, continuará hoy, viernes, 29 de Agosto a las siete de la tarde, con santo Rosario, plática a cargo del presbitero don Juan José P. Ormazábal, acto de reparación, canto del "Parce Domine", bendición y reserva.

A ella se invita a todos los fieles animados del espíritu de reparación, pero especialmente a los que forman en las filas del Apostolado de la Oración, Guardia de Honor y Congregaciones Eucarísticas.

Asistirá a éstos actos religiosos la capilla de la Parroquia reforzada con valiosos elementos de la localidad.

DESDE ANDOAIN

Solidaridad de Obrero Vascos

Esta entidad obrera de esta villa, convoca a todos sus socios a la Junta General extraordinaria que celebrará el día 30, sábado próximo venidero, a las ocho de la tarde en primera convocatoria y ocho y media en segunda, en la calle Nueva número 3, primero.

Los asuntos a tratar son de mucha importancia para cada socio de la misma.